

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»

КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»

ІХ ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО - ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА: ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА
ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ»

30 квітня 2025 року

Одеса

УДК 321(477)(063)

С91

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(№ 17 від 26 червня 2025 року)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Музиченко Г. В. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Долженков О. Ф. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Каменчук Т.О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Проноза І.І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали IX Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса 30 квітня 2025 року. Одеса ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», центр соціально-політичних досліджень «POLITICUS», 2025. 253с.

УДК 321(477)(063)

С91

© ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2025

© Центр соціально-політичних досліджень «POLITICUS», 2025

ЗМІСТ

1. Бабіна В. О. НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ІМПЕРАТИВИ	7
2. Барасій В.Ю. ЕЛЕКТРОННИЙ УРЯД: ТЕХНОЛОГІЯ І ПОЛІТИКА...	13
3. Буковський С. М. МЕХАНІЗМИ ВПЛИВУ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА НА ПУБЛІЧНУ ПОЛІТИКУ	18
4. Браткевич А. О. КРОС-КУЛЬТУРНА ПАРАДИГМА В ПРОСТОРІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З МІЖНАРОДНОГО ПРАВА	21
5. Вознюк І. В., Каменчук Т. О. РОЛЬ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ БЕЗПЕКИ ПРИКОРДОННИХ ТЕРИТОРІЙ ПІД ЧАС ВІЙНИ	25
6. Гедікова Н. П. ГІБРИДНІ ЗАГРОЗИ ТА ЗАСОБИ ПРИТИДІЇ ЦЬОМУ СОЦІАЛЬНОМУ ЯВИЩУ	29
7. Голка В. Е., Панасюк О. М. ГОЛОВНІ НАПРЯМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІСЛЯ ВОЄННОЇ УКРАЇНИ	34
8. Горобець В. В. РОЛЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ	38
9. Деревянкин С. Л. РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПРАВОСУДДЯ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ПОВОЄННИХ ВИКЛИКІВ ТА ЄВРОПКІЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ	41
10. Дмитрашко С. А., Казюк А. В. ПЕРЕГОВОРНІ СТРАТЕГІЇ АДМІНІСТРАЦІЇ Д. ТРАМПА В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ: ПОСЕРЕДНИЦТВО ЧИ ВЛАСНІ АМБІЦІЇ	47
11. Дмитрашко С. А., Піскун К. С. М'ЯКА СИЛА ПІДНЕБЕСНОЇ: ЯК КИТАЙ ФОРМУЄ НОВИЙ СВІТОВИЙ ПОРЯДОК	52
12. Долженков О.Ф. ПРАВОВІ ТА ЄТНИЧНІ ДИЛЕМИ ПРОТИДІЇ ДЕЗИНФОРМАЦІЇ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ: БАЛАНС МІЖ НАЦІОНАЛЬНОЮ БЕЗПЕКОЮ ТА СВОБОДОЮ СЛОВА	57
13. Калюжный Н. Г. ОСОБЛИВОСТІ КУЛЬТУРОТВОРЧОЇ ТА КОМУНІКАТИВНОЇ МІСІЇ «ТЕАТРУ ДРАМАТУРГІВ» ТА «ТЕАТРУ ВЕТЕРАНІВ»	63

3. Носенко С. Телеграм-канал Генрі, Kissinжир. Квітень 2025. URL: <https://t.me/henrykissfig> (дата звернення 11.04.2025)
4. Безсмертний Р. Як Трамп шкодить Україні: 10 тез про провал переговорів з РФ. LIGA NET. April 2025. URL: <https://www.liga.net/ua/politics/opinion/yak-tramp-shkodyt-ukraini-10-tez-pro-proval-perehovoriv-iz-rf> (дата звернення 10.04. 2025)

М'ЯКА СИЛА ПІДНЕБЕСНОЇ: ЯК КИТАЙ ФОРМУЄ НОВИЙ СВІТОВИЙ ПОРЯДОК

*Дмитрашко Світлана Анатоліївна,
к. політ. н., доцент,
доцент кафедри політичних наук і права
соціально-гуманітарного факультету
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
м. Одеса*

*Піскун Катерина Сергіївна,
студентка 4 курсу спеціальності 052 «Політологія»
соціально-гуманітарного факультету
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
м. Одеса*

Концепція «м'якої сили» (soft power) стала ключовим інструментом зовнішньої політики багатьох держав, зокрема Китаю, який активно використовує її для зміцнення свого глобального впливу. Зазначимо, що термін «м'яка сила» був введений американським політологом Джозефом Наєм у 1990 році. Він визначив м'яку силу як здатність держави досягати бажаних результатів завдяки привабливості її культури, політичних цінностей та зовнішньої політики, а не через примус чи матеріальні заохочення. Китай активно розвиває м'яку силу, усвідомлюючи, що для зміцнення своїх глобальних позицій недостатньо лише економічної та

військової сили. Зокрема країна інвестує значні ресурси в цей напрям, щоб покращити свій міжнародний імідж і подолати негативні стереотипи, пов'язані з авторитарною політичною системою та порушеннями прав людини. Аналіз стратегії м'якої сили Китаю є стратегічно важливим для формування образу сучасної України в світі.

Одним із ключових інструментів є створення Інститутів Конфуція та класів Конфуція по всьому світу. Ці освітньо-культурні установи, фінансовані урядом КНР, функціонують як агенти Пекіна, вони просувають китайську мову та культуру, сприяючи глобальному визнанню Китаю як важливого гравця зі сформованими соціальними інститутами та культурною ідентичністю. Зокрема, освітньо-культурний центр "Інститут Конфуція" Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського пропонує студентам професійне навчання китайської мови та є частиною мережі Інститутів Конфуція в Україні, які були відкриті на базі кількох університетів і активно функціонують у різних містах. Вони пропонують курси китайської мови для всіх охочих, організовують культурні заходи, виставки, кінопокази, лекції та семінари, що допомагають українцям краще розуміти Китай, його традиції та сучасні тенденції. Такі інститути є аналогами німецького Goethe-Institut чи французького Alliance Française [4].

У цьому контексті важливо також наголосити на китайській кіноіндустрії, яка зазнала значних трансформацій протягом останніх десятиліть. Після періоду культурної революції, коли кіновиробництво було обмежене, індустрія почала відроджуватися, випускаючи фільми, які відображають національну гордість та історію. Так звані "основні мелодійні драми" (主旋律 zhǔxuánlǜ) стали офіційним жанром, який підкреслює патріотичні теми та соціалістичні цінності. Ці фільми, часто субсидовані державою, використовують голлівудські прийоми, такі як музика та спецефекти, для залучення глядачів. Прикладами таких робіт є епічний фільм "Вирішальна битва" (1991) та "Опіумна війна" (1997) [2].

Варто зауважити, що музика та телебачення також відіграють важливу роль у китайській культурній дипломатії. Китайські телеканали, такі як CCTV, транслюють програми, які демонструють традиційну та сучасну китайську культуру, сприяючи її популяризації як всередині країни, так і за її межами.

У цьому контексті Китай також активно використовує освітню дипломатію як частину своєї стратегії м'якої сили, спрямовану на зміцнення міжнародного впливу та покращення свого іміджу на глобальній арені. Одним із ключових аспектів цієї дипломатії є програми обміну для іноземних студентів. Китайські університети пропонують численні можливості для навчання студентів з усього світу, надаючи їм змогу зануритися в китайську культуру та мову, а також отримати якісну освіту в різних галузях знань. Для підтримки таких програм уряд КНР запровадив стипендії, які покривають витрати на навчання, проживання та інші пов'язані витрати. Це робить освіту в Китаї привабливою для багатьох іноземних студентів, сприяючи культурному обміну та взаєморозумінню між народами[5].

Китайські технологічні гіганти, такі як Huawei, TikTok (власник ByteDance) та Alibaba, сприяють поширенню китайських інновацій на міжнародному рівні. Huawei, незважаючи на експортні обмеження, продовжує розвивати свої можливості у сфері штучного інтелекту та виробництва AI-чипів, демонструючи амбіції Китаю в напівпровідниковій галузі. Водночас ByteDance активно інвестує у розвиток генеративного штучного інтелекту, а платформа TikTok залишається однією з найпопулярніших у світі [1]. Alibaba, у свою чергу, укладає партнерства з міжнародними компаніями, такими як Apple, для інтеграції AI-функцій у свої продукти, що також підкреслює його прагнення розширити вплив у сфері технологій [1].

Попри активний розвиток м'якої сили, Китай стикається з низкою викликів, які обмежують його вплив на міжнародній арені. Західна критика

політичної системи, побоювання щодо пропаганди та конкуренції з іншими глобальними гравцями, дозволяють реалізувати стратегію м'якої дипломатії. Одним із стрімких факторів є недовіра до китайських медіа, таких як CGTN, Xinhua та Global Times, які часто критикують за пропаганду, що відповідає урядовій позиції. Багато країн, особливо на Заході, скептично ставляться до цього контенту, сприймаючи його як інструмент державної пропаганди.

Зауважимо, що культурна експансія через Інститути Конфуція та китайські культурні центри також стикається з опором. У США, Канаді та кількох європейських країнах інститути були закриті через побоювання щодо впливу на академічну свободу та поширення офіційного наративу Китаю. Крім того, Китай активно протистоїть опору з боку США та Європейського Союзу, які намагаються обмежити його вплив. Це, в свою чергу, погіршує шанси Китаю на досягнення глобального домінування через м'яку силу.

Китайська м'яка сила є ефективною, але не всесильною — вона працює в умовах жорсткого протистояння та потребує адаптації до глобальних викликів. Інститути Конфуція, грантові програми, китайські технологічні компанії стали ключовими елементами цієї стратегії. Водночас існує чимало обмежень, таких як зростаюча недовіра до китайських медіа, критика порушень прав людини, жорстка конкуренція зі США та ЄС.

Перспективи розвитку китайської м'якої сили, безумовно, включають технологічний вплив, економічну експансію та культурну дипломатію. Успішна китайсько-українська співпраця у цих напрямках, зокрема через культурні та наукові обміни, відкриває нові можливості для двосторонніх відносин та економічного розвитку.

Список використаних джерел:

- 1 Hall, C. *Alibaba to partner with Apple on AI features, sending shares to a 3-year high. Reuters, February 13, 2025. URL: https://www.reuters.com/technology/artificial-intelligence/alibaba-chairman-confirms-ai-partnership-with-apple-chinese-iphones-2025-02-13/?utm_source* (дата звернення 19 квітня 2025 р.)
- 2 Grant, E. *TikTok-Owner ByteDance Takes Early Lead in AI Race. AInvest, December 8, 2024. URL: <https://www.ainvest.com/news/tiktok-owner-bytedance-takes-early-lead-in-ai-race-24121010a3fbd63cd4b163e5/>* (дата звернення 19 квітня 2025 р.)
- 3 *Cinema of China. Wikipedia contributors. The Free Encyclopedia. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Cinema_of_China?utm_source*
- 4 *Tencent's Weixin app, Baidu launch DeepSeek search testing. Reuters. February 16, 2025. URL: https://www.reuters.com/technology/artificial-intelligence/tencents-messaging-app-weixin-launches-beta-testing-with-deepseek-2025-02-16/?utm_source*
- 5 *Мацькович О. М'яка сила як інструмент зовнішньої політики Китаю. Аналітичний центр Адастра. January 19, 2021. URL: https://adastra.org.ua/blog/myaka-sila-yak-instrument-zovnishnoyi-politiki-kitayu?utm_source*
- 6 *Котова О. Г. Стипендії на навчання у Китайській Народній Республіці у 2025/2026 навчальному році. Офіційний сайт Міністерства освіти та науки. 20 грудня 2024 р. URL: <https://mon.gov.ua/news/stypendii-na-navchannia-u-kytaiskii-narodnii-respublitsi-u-20252026-navchalnomu-rotsi>*